

KESTÄVÄN KEHITYKSEN STRATEGIARYHMÄN TYÖN
TULOKSENA LAADITTU EHDOTUS
27.6.2013

Suomi, jonka haluamme 2050 – Kestävän kehityksen yhteiskuntasitoumus

Visio: Luonnon kantokyvyn rajoissa hyvinvoiva Suomi

"Vuonna 2050 Suomessa jokainen ihminen on arvokas yhteiskunnan jäsen. Suomi on hyvinvointiyhteiskunta, joka luo perustan ja edellytykset kansalaisten, yhteisöjen ja yritysten kestävälle toiminnalle. Luonnon kantokykyä ei ylitetä ja luonnonvaroja käytetään kestäväällä tavalla. Suomi edistää rauhaa, tasa-arvoa ja oikeudenmukaisuutta sekä tarjoaa käytännöllisiä ja kestäviä ratkaisuja maailman ongelmiin."

Elämme maapallonlaajuista suurta muutosta, jonka hallinta edellyttää määrätietoista yhteisiä toimia seuraavina vuosikymmeninä. Maailmanlaajuisesti tarkasteltuna ekologiset riskirajat on ylitetty ainakin luonnon monimuotoisuuden, ilmastonmuutoksen sekä typhen kierron osalta. Äärimmäisessä köyhyydessä elää yli miljardi ihmistä ja vielä suurempi määrä on ilman riittävää toimeentuloa, sähköä ja ruokaa. Suomen kansallisia haasteita kestäville kehitykselle ovat suuri materiaalikulutus ja hiilidioksidipäästöt, **joka toisen luontotyypin** uhanalaisuus, talouden kestävyysvaje ja arvonluonti sekä hyvinvointivaltion turvaaminen.

Kestävä kehitys on välttämättömyys, jonka saavuttamiseksi on tehtävä yhteistyötä niin hallinnon, järjestöjen, yritysten, tutkijoiden kuin kansalaisten kesken. Tarvitsemme yhteisesti hyväksytyjä päämääriä ja tavoitteita sekä sitoutumista niiden toteuttamiseen kunkin oman erityisosaamisen ja edellytysten pohjalta. Vain siten voimme hyödyntää muutosten tuomat mahdollisuudet parhaalla mahdollisella tavalla.

MINISTERIÖIDEN LAUSUNNOISSA OLEVAT
KOMMENTIT:

Visio:

Luonnon kantokykyä ei ylitetä ja luonnonvaroja käytetään kestäväällä ja vastuullisella tavalla /MMM

Visioon maininta *laaja-alainen turvallisuus ja kokonaisturvallisuuden toimintamallista*. Toissijaisesti SM esittää, että visiossa mainitaan sana *turvallisuus/SM*

Suomi edistää rauhaa, **turvallisuutta**, tasa-arvoa ja oikeudenmukaisuutta sekä tarjoaa käytännöllisiä ja kestäviä ratkaisuja ongelmiin. /PLM

Pois: "joka toisen luontotyypin" ja korvata viittauksella lajien uhanalaisuusarviointiin. /MMM

Meidän on kannettava vastuumme maailmanlaajuisten kestävä kehityksen sitoumusten kansallisesta toimeenpanosta sekä luotava paikallisia ja innovatiivisia ratkaisuja. Kestävä kehityksen edistäminen konkreettisesti vaatii:

- yhteistä tahtoa ratkaista ongelmat,
- ymmärrystä ja osaamista,
- vastuunottajia, johtajia ja edelläkävijöitä,
- tehokkaampaa yhteistä toimintaa ja yhteiskunnallista ohjausta sekä
- vaikuttavampia toimintatapoja.

Näihin tarpeisiin vastaamiseksi me, Suomen kestävä kehityksen toimikunnan jäsenet, sitoudumme kestävä kehityksen edistämiseen ja kutsumme kaikki toimijat ja kansalaiset mukaan yhteiseen yhteiskuntasitoumustyöhön.

Yhteiset tavoitteemme

Jotta vuoden 2050 visio toteutuisi, on Suomessa keskityttävä seuraavien tavoitteiden edistämiseen. Tavoitteet tarkastelevat kestävä kehitystä ihmisten ja ympäristön hyvinvoinnin, terveen ja kestävä talouden sekä kestävien elämäntapojen edistämisen näkökulmasta. Niiden muodostamisessa on pyritty ottamaan huomioon kestävä kehityksen periaatteet: globaali vastuu, sukupolvet ylittävä ajattelu, luonnon kantokyvyn rajallisuus, yhdessä tekeminen sekä tietojen ja taitojen luova käyttö. Periaatteet on kuvattu tarkemmin jäljempänä.

HUOM! Esitetyt mittarit ovat ideoita. Varsinaisen ehdotuksen mittareista tekee Kestävä kehityksen toimikunnan pääsihteeristö indikaattoriverkoston asiantuntijoiden tuella.

Tavoite

1. Yhdenvertaiset mahdollisuudet hyvinvointiin

Kaikille yhteiskunnan jäsenille taataan mahdollisuudet hyvään terveyteen, koulutukseen ja työllistymiseen. Ylläpidämme korkeaa koulutustasoa ja yleissivistystä. Vähennämme eriarvoisuutta turvaamalla riittävän toimeentulon ja perusturvan. Kiinnitämme erityistä huomiota lasten ja nuorten hyvinvointiin. Varmistamme kaikille yhdenvertaiset ja tasa-arvoiset hyvinvointipalvelut. Vaikutamme osaltamme siihen, että äärimmäinen köyhyys

Tavoite 1:

voisi sisällyttää myös toimivat liikenne- ja viestintäyhteydet. / LVM

Tavoitetta voitaisiin täydentää kulttuuria koskevilla lisäyksillä: ”Ylläpidämme korkeaa koulutustasoa ja yleissivistystä. Tuemme luovaa kulttuuria sekä edistämme ja vahvistamme kulttuuriarvoja. Varmistamme kaikille yhdenvertaiset ja tasa-arvoiset kulttuuri- ja hyvinvointipalvelut.” Vastaavasti mittarit-sarakkeeseen tulisi lisäys ”kulttuuriarvojen merkitys”. / OKM

saataisiin poistettua maailmasta.

Hyvinvointi-tavoite sisältää sekä kansallisia että globaaleja tavoitteita. Esitystavalle ja toimeenpanolle olisi eduksi erottaa nämä tavoitetasot selkeämmin toisistaan. /OKM

2. Osallistuvien kansalaisten yhteiskunta

Vahvistamme demokratiaa ja kaikkien tasa-arvoisia mahdollisuuksia vaikuttaa omaan elämäänsä ja yhteisiin asioihin. Erityisesti tuemme nuorten yhteiskunnallista osallistumista. Vahvistamme hallinnon läpinäkyvyyttä: avoin ja julkinen tieto lisää kansalaisten luottamusta ja mahdollisuuksia vaikuttaa yhteiskunnallisiin asioihin. Edistämme kulttuurista monimuotoisuutta ja suvaitsevaisuutta, jotta myös kaikki vähemmistöt voivat osallistua täysipainoisesti yhteiskunnan kehittämiseen. Osallistumme aktiivisesti kansainväliseen yhteistyöhön rauhan ja turvallisuuden, ihmisoikeuksien sekä kestävä kehityksen edistämiseksi.

Tavoite 2:

Neljäs virke voisi kuulua muutettuna seuraavasti: ”Edistämme kulttuurista aktiivisuutta, moninaisuutta ja suvaitsevaisuutta, jotta kaikki kansalaiset, myös eri vähemmistöjen edustajat, voivat osallistua täysipainoisesti yhteiskunnan kehittämiseen.” / OKM

Tavoite sisältää kannatettavan ajatuksen vahvistaa hallinnon läpinäkyvyyttä lisäämällä hallinnon tuottaman tiedon avoimuutta ja julkisuutta. Tavoite edellyttää nähdäksemme myös päätöksenteon avoimuuden lisäämistä. /OKM

3. Työtä kestävästi

Muutos kohti kestävämpää taloutta toteutetaan muun muassa työpaikkoja lisäämällä ja työn tuottavuutta ja laatua parantamalla. Tavoitteenamme on korkea työllisyysaste. Kehitämme koulutus- ja sosiaaliturvajärjestelmiä muuttuvien osaamis-, työmarkkina- ja toimeentulotarpeiden mukaisesti. Tuemme nuorten työllistymistä, valjastamme maahanmuuttajien osaamisen ja avaamme väyliä osatyökykyisten osallistumiseen työelämään. Edistämme yrittäjyyttä ja innovaatioita sekä kehitämme palvelusektoria. Edesautamme teollisuuden uusiutumista, jotta saamme lisää korkean jalostusarvon ja tuottavuuden työpaikkoja. Parannamme työelämän laatua lisäämällä työntekijöiden mahdollisuuksia vaikuttaa työnsä ja työympäristönsä kehittämiseen sekä luomalla mahdollisuuksia joustaviin työtapoihin ja työaikajärjestelyihin. Kestävä kehitys otetaan osaksi kaikkien alojen koulutusta ja elinikäistä oppimista.

tavoite 3:

Luonnoksessa ehdotetaan, että ”kestävä kehitys otetaan osaksi *kaikkien alojen* koulutusta ja elinikäistä oppimista.” Konkreettisia lupauksia ajatellen realistisempi tavoite olisi, että ”kestävä kehitys otetaan huomioon koulutuksessa ja elinikäisessä oppimisessa. Edistetään jokaisen kansalaisen omaa osaamista ja valmiuksia edistää ja huomioida kestävä kehitys omassa toiminnassa” /OKM

4. Hiilineutraali yhteiskunta

Tavoitteenamme on hiilineutraali yhteiskunta, johon pääsemiseksi toteutamme kansallista tiekarttaa¹ kohti vuotta 2050. Keskeisiä keinoja tavoitteen saavuttamiseksi ovat energiatehokkuuden nostaminen ja uusiutuvien energiamuotojen käytön tehostaminen.

Kehitämme älykkäitä ja monimuotoisia rakenteita, kuten liikenne- ja energiajärjestelmiä, jotka mahdollistavat ja edistävät uusiutuvien energiamuotojen käyttöä ja energian säästöä sekä kannustavat kotitalouksia vaikuttamaan energiankulutukseensa. Panostamme innovatiivisten energiateknologioiden kehittämiseen ja uuteen liiketoimintaan.

5. Luonnonvarojen kantokyvyn huomioiva kulutus

Vähennämme luonnonvarojen kulutusta kestäväälle ja maailmanlaajuisesti **reilulle** tasolle vuoteen 2050 mennessä². Tavoitteen saavuttamiseksi lisäämme resurssitehokkuutta ja edistämme uusiutumattomien materiaalien kierrätystä ja suljettuja materiaalin kiertoja. Panostamme siihen, että kuluttajat ja yritykset pienentävät omaa ekologista jalanjälkeään. Teemme kuluttajien luonnonvaroja säästävät valinnat asumisessa, liikenteessä ja ruokailussa mahdollisimman helpoiksi ja kannattaviksi. Vahvistamme toiminnassamme kestäviä valintoja arvostavia asenteita. Tuemme

Tavoite4.

Kokonaan hiilivapaan talouden toteutuminen edellyttää täysin hiilivapaata sähköntuotantoa vuonna 2050. Sähköverkkoihin tehtäviä investointeja on lisättävä, jotta tuulivoiman osuus saadaan samanaikaisesti kasvatettua nykyisestä 3 %:sta 25 %:iin /LVM

Liikennesektorin päästöjen vähennystarve vuoteen 2050 mennessä on 80 % kuten muillakin sektoreilla. Uusista myytävistä henkilöautoista valtaosan tulisi olla joko sähkö-, kaasu-, etanoli- tai hybridikäyttöisiä jo vuonna 2030. Raskaasta liikenteestä suurimman osan pitäisi toimia biopolttoaineilla viimeistään vuonna 2050. /LVM

Hiilineutraalimpaan yhteiskuntaan johtavaa kasvua voidaan edistää vähentämällä yhteiskunnan tukea energia- ja raaka-ainetehottomille tuotantoprosesseille ja luonnonvarojen käytön sekä ympäristölle haitallisten päästöjen kannalta epäedulliselle kehitykselle sekä ohjaamalla kansallista tutkimus- ja innovaatorahoitusta vihreää kasvua tukeviin hankkeisiin, kuten vaihtoehtoisille polttoaineille, vihreälle ICT:lle ja energiansäästötavoitteille. Kansainvälistä ja EU:n tutkimusrahoitusta tulisi hyödyntää, jolloin mittarina voisivat olla rahoituksen määrä tai toteutuneet hankkeet.

Uudistetaan työssä käymiseen ja liikenteeseen liittyviä taloudellisia ohjauskeinoja muuttamalla liikenteen verotus- ja maksukäytäntöjä siten, että ne tukevat nykyistä paremmin liikenteen terveys-, ilmastopoliittisia ja kestäväen kehityksen tavoitteita /LVM

Tavoite 5:

Tavoite 5 ja 8 laitettava peräkkäin /MMM

Pois: reilu, tilalle kestävyys, ja pois luonnonvarojen käytön vähentäminen. esim: Edistämme luonnonvarojen kestävää ja vastuullista käyttöä. /MMM

Jätteiden energiaa voidaan hyödyntää suoraan polttamalla tai valmistamalla niistä polttoaineita, kuten biokaasua ja bioetanolia. Jätteiden energiahyödyntämisellä voidaan tuottaa myös osittain bioperäistä energiaa, jolla korvataan hiilipohjaisilla polttoaineilla tuotettua energiaa ja vähennetään

¹ Vuoteen 2050 tähtäävän vähähiilisen tiekartan valmistelu on käynnistynyt keväällä työ- ja elinkeinoministeriön johdolla.

² Tämän lauseen loppuosan muotoilusta ('maailmanlaajuisesti reilulle tasolle...') ei ryhmässä saavutettu yksimielisyyttä, vaan osa jäsenistä vastusti kyseistä muotoilua.

aineettomaan kulutukseen perustuvia elämäntapoja sekä niitä tukevia palveluja.

6. Kestävät yhdyskunnat ja paikallisyhteisöt

Luomme kestäviä yhdyskuntia, joissa työpaikat, asuminen, monipuoliset palvelut, kestävät liikennejärjestelmät ja viheralueet tukevat taloudellista, sosiaalista ja ympäristön hyvinvointia. Vahvistamme paikallisyhteisöjä kehittämällä toimintamalleja ja paikallista päätöksentekoa, jotta asukkailla on mahdollisuudet luoda viihtyisiä ja terveellisiä elinympäristöjä. Vähennämme liikennetarvetta, lisäämme etätyöjärjestelyjä sekä vahvistamme verkkoyhteyksiä ja sähköistä viestintää. Varaudumme muuttuviin ilmasto- ja vesioloihin ja edistämme ilmastomuutokseen sopeutumista paikallisesti.

kasvihuone-kaasupäästöjä, joita syntyy mm. kaatopaikoille sijoitetuista bioperäisistä jätteistä. /LVM

Suurimpina ongelmina ovat luonnonvarojen kulutuksen aiheuttamat muutokset, kuten uusiutuvien luonnonvarojen (esim. maatalousmaan) taantuminen ja käyttötarkoituksen muuttaminen, luonnonvaraisten lajien häviäminen sekä haitallisten päästöjen ja jätteiden ympäristöön kertyminen, mikä aiheuttaa lisääntyviä ympäristö- ja terveyshaittoja ja –riskejä /LVM

Tavoite6.

Luomme kestäviä ja **turvallisia** yhdyskuntia... /PLM

Tavoitteen alku muutettaisiin ”Vaalimme arvokasta kulttuuriperintöä ja luomme kestäviä yhdyskuntia, joissa työpaikat, asuminen, monipuoliset palvelut, kestävät liikennejärjestelmät ja viheralueet tukevat taloudellista, sosiaalista, kulttuurista ja fyysistä hyvinvointia sekä edistävät ympäristön viihtyisyyttä ja liikuntamahdollisuuksia.” *Nämä lisäykset tulisi ottaa huomioon myös mittareiden jatkokehittelyssä./OKM*

~~Pois Varaudumme muuttuviin ilmasto- ja vesioloihin ja edistämme ilmastomuutokseen sopeutumista paikallisesti.~~ Korvataan: Edistämme ennakoimalla ja varautumalla yhdyskuntien ja paikallisyhteisöjen sopeutumiskykyä esimerkiksi ilmastomuutoksen aiheuttamiin häiriöihin. /PLM

Yhdyskuntasuunnittelussa on vähennettävä riippuvuutta autosta eheyttämällä yhdyskuntarakennetta ja kehittämällä strategista kokonaissuunnittelua maankäyttö, asuminen, liikenne, palvelu- ja elinkeino-rakenne huomioiden (nk. MALPE-malli). /LVM

Asenteisiin vaikuttaminen: esimerkiksi kävelyn ja pyöräilyn edistäminen ja näihin liikkumismuotoihin kannustavat liikenneympäristöt. Ilmastomuutokseen sopeutuminen ICT-ratkaisuja hyödyntävää t&K -toimintaa ja palveluja kuten sää- ja jääpalveluja sekä älyliikennettä kehittämällä. Yhteiskunnan digitalisoinnilla voidaan tehostaa palvelujen saatavuutta, edistää kestävä kehityksen mukaista toimintaa, luoda uusia mahdollisuuksia yhteydenpitoon, asiointiin ja kaupankäyntiin sekä parantaa kansalaisten mahdollisuuksia tasavertaiseen osallistumiseen. /LVM

Tammikuussa 2011 on valmistunut liikenne- ja viestintäministeriössä esteettömän tietoyhteiskunnan toimenpideohjelma vuosiksi 2011 – 2015. /LVM

7. Resurssiviisas talous

Suomi ja suomalaiset edistävät ja tarjoavat kestäviä ja kilpailukykyisiä ratkaisuja kansallisesti ja globaalisti. Yrityksemme ovat maailmanlaajuisesti arvostettuja yhteiskuntavastuullisessa liiketoiminnassa. Viisas resurssien hyödyntäminen on yritysten ja yhteisöjen kilpailuetu sekä perusta ympäristöliiketoiminnalle. Suomi tarjoaa maailman parhaimmat testimarkkinat ja toimintaympäristön ympäristöinnovaatioille ja kestäväälle kasvulle. Panostamme erityisesti puhtaaseen teknologiaan, korkeatasoiseen tutkimukseen, biotalouteen ja uusiutuvaan energiaan sekä aineettomien palvelujen ja tuotteiden kehittämiseen ja tuottamiseen.

8. Luontoa kunnioittava päätöksenteko

Luonnonarvot otetaan huomioon päätöksenteossa ja taloudellisessa toiminnassa, jotta luonnon monimuotoisuuden köyhtyminen pysähtyy vuoteen 2020 mennessä. Kasvatamme tietoisuutta luonnon monimuotoisuuden merkityksestä, jotta hallinto, kunnat, yritykset ja kansalaiset huomioivat sen toiminnassaan. Vahvistamme luonnon monimuotoisuutta ja luonnonvarojen kestävää käyttöä edistävää taloudellista ohjausta. Poistamme tai suuntaamme uudelleen ympäristön kannalta haitallisia yhteiskunnan kannustimia ottaen huomioon sosiaaliset, taloudelliset ja kulttuuriset olosuhteet.

Kestävän kehityksen periaatteemme

Globaali vastuu

Toimintamme vaikutukset ulottuvat pitkälle maamme rajojen ulkopuolelle. Maailman haasteet ovat myös Suomen haasteita ja meillä on mahdollisuus ottaa

Tavoite 7:

Olennainen kysymys tulevaisuudessa kestävä kehityksen kannalta on, miten tulevaisuudessa järjestetään julkisten palvelujen rahoittaminen ja miten kustannusten jakautuminen tapahtuu henkilökohtaisen vastuun ja yhteiskunnan vastuun välillä? Riittääkö talouskasvu vai tarvitsemme rakenteellisia, verotuksellisia ja sosiaalipoliittisia uudistuksia? Kestävyyssvajakeskustelu suuntaa katseen tulevaisuuteen talouspainotteisesti, sosiaalipoliittikan ollessa kestävyysvajeen syventäjä tai sen torjumisen keino. Kestävä sosiaali- ja yhteiskuntapolitiikka on kuitenkin paljon tätä laajempi kysymys ja sitä tulisi tarkastella myös aidosti sosiaalisista näkökulmista. Miten riittävä ja tasaisesti jakautuva hyvinvointi saavutetaan globaalissa taloudessa?/LVM

Yritysten yhteiskuntavastuuta voidaan tarkastella ns. Triple Botton Line -ajattelun kautta, jossa yrityksen yhteiskuntavastuu jaetaan kolmeen alueeseen: taloudellinen vastuu, ympäristövastuu ja sosiaalinen vastuu. /LVM

Avoimen tiedon hyödyntäminen yritystoiminnassa. /LVM

Tavoite 8:

On kehitettävä ihmisten, yritysten ja yhteiskunnan vastuuta sekä kunnioittavaa asennetta luontoa ja ympäristöä kohtaan. Tuetaan myös kansalaisten aitoa osallisuutta yhteiskunnalliseen päätöksentekoon. /LVM

PLM ja SM esittävät lisättävän periaatteisiin :

Yhteiskunnan turvallisuus

"Ilman kestävä kehitystä ei ole turvallisuutta ja toisaalta ilman turvallisuutta ei ole kestävä kehitystä. Turvallisuuden ja vakauden lisääminen ja tuottaminen luovat yhteiskunnalle ja sen lähiympäristölle edellytyksiä toimia kestävä kehityksen periaatteiden mukaisesti. Vastavuoroisesti yhteiskunnan sosiaalinen,

edelläkävijän rooli yhteisten ongelmien ratkaisemisessa. Globaalin vastuun kantaminen edellyttää oikeudenmukaisuutta: Suomen on varmistettava toiminnallaan myös muiden mahdollisuudet kestäväan kehitykseen ja sitä kautta turvallisuuteen ja rauhaan.

Ylisukupolvinen ajattelu

Toimintamme vaikutuksia on arvioitava pitkälle tulevaisuuteen. Sen sijaan, että edistäisimme lyhyen aikavälin intressejä, tarkastelemme päätöstemme vaikutuksia yli tulevien sukupolvien. Sukupolvet ylittävä näkökulma edellyttää laajojen kokonaisuuksien hallintaa, ratkaisujen keskinäisten vaikutusten ymmärtämistä sekä vastuunottoa.

Luonnon kantokyvyn rajallisuus

Maapallon elämää ylläpitävien järjestelmien hyvinvointi on ihmisten hyvinvoinnin edellytys. Ihmisten määrä ja kulutus lisääntyvät. Luonnon järjestelmien kyky tuottaa ja ylläpitää ihmisten ja muiden lajien hyvinvoinnille elintärkeitä toimintoja on vaarantunut. Toimintamme on sopeutettava luonnon uusiutumis- ja kantokyvyn rajoihin, jotta voimme turvata ihmiskunnan hyvän elämän mahdollisuudet myös tulevaisuudessa.

Yhdessä tekeminen

Kestävän kehityksen toteuttamiseen tarvitaan kaikkia. Jokaisella on oltava valmius kestävien valintojen tekemiseen ja yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen. Suomessa asioista kyetään sopimaan yhdessä ja voidaan luottaa yhteiskunnan toimivuuteen. Koko elämänkaaren läpi kantava hyvinvointi ja perusturva luovat perustan kestäväälle yhteiskunnalle.

Tiedot ja taidot luovasti käyttöön

Osaamisen, tiedon, taidon ja luovuuden yhdistäminen on viisaan ja pitkäjänteisen tekemisen edellytys. Tarvitsemme sekä kokemuseräisen että tieteellisen tiedon avoimuutta ja jatkuvaa kehittämistä. Kestävien ratkaisujen löytäminen edellyttää jo olemassa olevan tiedon ja taidon hyödyntämistä sekä yhteistyötä. Aloitteellisuus, kokeileminen ja erehtyminen ovat edellytyksiä uusien ratkaisujen löytymiselle.

Toimenpidesitoumusten solmiminen ja

taloudellinen ja ympäristöllinen kestävyys tukevat turvallisuuden ja vakauden myönteistä kehitystä."

“Tiedot ja taidot luovasti käyttöön” -tekstiä tulisi täydentää siitä näkökulmasta, että olemassa olevan tiedon hyödyntämisen lisäksi globaaleihin haasteisiin vastaaminen vaatii myös uutta tutkimustietoa. Tekstistä voi saada käsityksen, että kaikki kestäväan kehityksen haasteet on ratkaistavissa jo olemassa olevan tiedon hyödyntämisellä./ OKM

tavoitteiden seuranta

Toimenpidesitoumukset

Tässä asiakirjassa mainittujen tavoitteiden saavuttamiseksi solmitaan hallinnonalojen ja muiden yhteiskunnallisten toimijoiden, kuten yritysten, kuntien, järjestöjen, oppilaitosten ja paikallisten toimijoiden toimenpidesitoumuksia.

Toimenpidesitoumuksilla yhteiskunnan toimijat sitoutuvat omalta osaltaan edistämään tavoitteiden toteutumista. Toimenpidesitoumukset tähtäävät 5–10 vuoden aikana toteutettaviin konkreettisiin toimenpiteisiin, toimintatapojen muutoksiin ja innovatiivisiin kokeiluihin, jotka edistävät yhteisesti sovittuja tavoitteita. Toimijat voivat osallistua konkreettisilla sitoumuksilla kaikkiin tai vain osaan yhteisistä tavoitteista.

Toimenpidesitoumuksien keräämisestä huolehtii kestävän kehityksen toimikunnan pääsihteeristö. Kaikki sitoumukset ovat nähtävillä toimikunnan verkkosivustolla.

Yhteiskuntasitoumuksen levittäminen

Monien toimijatahojen tavoittamiseksi ja sitoumustyön levittämiseksi mahdollisimman laajalle, laaditaan suunnitelma siitä, miten (toimintatavat, aikataulut) eri tahojen kanssa edetään. Kestävän kehityksen toimikunta ja pääsihteeristö edistävät aktiivisesti yhteiskuntasitoumuksen toteutumista muun muassa tuomalla osapuolia yhteen neuvottelemaan tarvittavista toimenpiteistä ja siitä, mitä vastuita ja tehtäviä eri tahot ottavat edistääkseen.

Sitoumusprosessi laajentaa TEM:n ja Tekesin käynnistämää Lupaus-prosessia, jonka päämääränä on yhdistää julkisen, yksityisen ja kolmannen sektorin toimenpiteet Suomen kestävän talouden edistämiseksi. Jatkossa nämä kaksi prosessia kytkeytyvät toisiinsa yhteisen toiminnan kautta.

Yhteiskuntasitoumuksen seuranta

Suomen kestävän kehityksen toimikunta edistää ja seuraa yhteiskuntasitoumuksen toteutumista. Yhteisten tavoitteiden sekä yksittäisten toimenpidesitoumusten toteutumista seurataan vaikuttavuus- ja seurantaindikaattoreiden avulla jatkuvasti ja ajantasaisesti. Yhteiskuntasitoumuksen tilannetta seurataan lisäksi vuosittain järjestettävissä

tilaisuuksissa.

--	--